

Anton Vodnik: *Žalostne roke*. Ljubljana, 1922. — Dokler se je razvijal pred nami v »Domu in svetu« kakor divja črešnja v razkošnem cvetju, sem s pričakovanjem sledil njegovemu razvoju; upal sem namreč, da postane divja črešnja kmalu žlahtna cepeljenka, a sedaj so se stegnile »Žalostne roke« in so utr-gale še nedozorel sad. Prenagljenost! Fantazije brez forme.

Mlad ribič sanja, sanja na piščal,
mlad ribič te mehko tolaži —
o, tam v večerni zarji,
kjer gorijo temno rožni čolni...

O, tam ljudje so blede, kakor da so bolni.

To je sinteza Vodnikovega pesniškega mišljenja in čustvovanja. Blagrujem njegovo pesem, da je ljubeča in čuteča, pomirja in blaži, nič ne vzame srcu, marveč mu samo daje, vendar premalo daje. A posvetitev »Tebi, sestra v žalosti« je poza.

Oblekla se belo bom kakor nevesta
in bodem šla v polje in gozd...
tam bom molila, plakala, pela...
morda zaupa pomlad mi skrivnost —

Ali ni se oblekla v belo, marveč v mračno, zakaj mrak in večer se pojavlja v tridesetih pesmih do petdesetkrat. Maniriranost! Vodnikovi pesmi pomlad tudi še ni zaupala svoje skrivnosti, ki je ni v zgolj ponavljanju ribičeve piščali, sladkega občutka, srebrne mesečine, pomladne skrivnosti (šestnajstkrat), grenkih rož (dvajsetkrat), o-jevih vzklikov (petinštiridesetkrat). Ne bi jih štel, ali pri skromnem številu tridesetih pesmi vzbujajo ta redna ponavljanja istih motivov precej neprijetno pozornost. Nedozorelost! So pa med njimi tudi pesmi, ki razodevajo lepo pesniško moč: *Žalostna roža* (11), *Jaz ljubim zimske večere* (18), *Bratje in sestre iz daljne dežele* (27), *Bolnik* (32), *Sveta Cecilija* (34), *Sveti Frančišek Asiški* (36). To so nežni, pobožni, iskreni zvoki s krušne zemlje; biseri, ki presevajo v rosah in barvah poljskih rož. Čitaj legendarično veselost v sliki »Sv. Frančiška Asiškega«, ki je priskakljal med deco kakor »najmanjši bratec«. To so Vodnikova višja

navdihnjenja, sočni sadovi kljub prenagljeni in prezgodnji trgatvi, to so še naša pričakovanja.

O, molil bom,

da Bog mi pošlje spet omame jasne (34)

Poudarjamo: jasne; zakaj Vodnikovi stihotvori so mnogokrat nejasni. Mislimo namreč, če ima kdo res kaj nam povedati, naj to jasno pove. Nazaj k študiju in klasicizmu! —ič.

Dostavek uredništva: Vendar so naši najmlajši segli v globine, pristno človeške, ki so bile doslej vsaj pri nas v pesmi nedotaknjene. Utrli so strugo in smer, kamor se zlivajo čustva moderne nemirne duše, in sicer s tako brzino in strmino, kakor pri prejšnjih ni bila navada. Razkošno šumeči slap je vendarle tudi lep, čeprav ne vidiš jasno pred seboj njegovega izvira in odtoka. (Poglej primer v pričujoči številki istega pesnika »Ljubavno pesem« in B. V.-ove: »Netopirje«, »Modro rožo«, »Vihar«.)

Henrik Ibsen: *Gospa z morja*. Igra v petih dejanjih. Iz norveščine preložil Vojeslav Molè. V Ljubljani 1922. Založila »Tiskovna zadruga«.

»Gospa z morja« je prvi Ibsen v slovenski knjižni obliki. Zakaj je začel Mole prevajati prvo simbolista Ibsena preden verista, ne vem. Zdi se mi, da utegne biti za začetek »Gospa z morja« Slovincem bolj tuja kakor bi bilo »Spovračanje«, »Kipar Solnes« ali celo »Divja raca«. Brez uvoda in vsebinskega komentarja je vrhu tega knjiga skoraj nerabna za neuke člane naših podeželskih odrov. Najhujše pa je to, da Moletov prevod sploh nikak slovenski tekst ni. To je eno samo gnojišče najgršega tujega stilizma, zares nezadosna šolska naloga. Kako je to mogoče? se vprašujem. Mole ne pozna Breznika, še več, Molè Levstikovih »Napak« nikoli bral ni Raba osebnega zaimena, gradba vprašalnih stavkov, besedni red, skladnja sploh, cel — ves, pred deset leti, svežji (bolj svež), oblika predikativnega prilastka (le-ža! svetel in sinji), to so paragrafi, ki jih poznajo naši srednješolci. Kaj naj storim z besedilom, iz katerega bi se utegnili di-